

AZ ÚJ MAGYAR KÖLTÉSZEZETBŐL

MONTÁZS

GÖMÖRI GYÖRGY

Mint tektonikus lökések után
püpot növeszt, felgyűrődik a táj —
olyan a város. Árulás! A meghitt utcasarkot
 eget verő épület dőfi át.
Ámulattal tölt el, s fájdalommal.

Úgy fogynak a képek, hogy sokasodnak.
Atomreaktor! Ūrkikötő!! Holdrakétatankolóállomás!!!
A püspök áldást osztó keze remeg:
sietni kell, hogy sorsunkat betöltsük.

Végül a golyóscsapágy is elkopik,
hát még a végtelenbe húrolt csápok, idegeink!
sajog az új az épphogy-réginek
és megríkat a húszas évek slágere,
mert az emlékezők arcára emlékezünk.

Oxford, 1965

ÉJ JEL - NAPPAL

GÖMÖRI GYÖRGY

Álmában az ember fogát csikorgatja,
s ha felébredne, nem tudná, miért.

Nappal az ember tornyokat cipel a vállán,
s attól fél, ha elernyed, ráomlik ez a világ.

Ágyban, ölelés után, az ember azon tűnődik:
lehet-e, lehet-e mindenki gondján enyhíteni.

London, 1965

SZERELMES ASSZONY

GÖMÖRI GYÖRGY

méz és üröm
rózsaszál tövis
sarkcsillag boldog borostyán

mindegyre forróbb
mindegyre távolodóbb

az éjszaka homoksivatagában
felszökő el-elfulladás

kiáltás

1962

V Á R A N D Ó S A S S Z O N Y
G Ö M Ö R I G Y Ö R G Y

Fázom. Mióta méhemben a magzat,
fázós vagyok. A külvilágot
üveg mögül látom csak, víz alól.
A férfi, akit férjemnek hívok, ezt
nem érti. Azt hiszi, fölösleges lett.
Örömeimet meg nem oszthatom,
s fájdalmaim meg nem nevezhetem.
Aggódva várom a Hatodik Napot,
mi minden jöhet addig, istenem!
Álmomban lángoló rózsákkal vár az orvos,
fülembe súgja: csak engem szeret.
Éjjel szökünk meg, ringó gondolán.

1962

E M B E R I A R C
G Ö M Ö R I G Y Ö R G Y

Vér és sár között született — egyetlen jajkiáltás.
Vége lett a sötétben-kerengés boldog bódulatának,
vége a forró ösvilágnak. Levegő
tódult orrába, fülébe; két keze
úgy bukdácsol, mint kicsi gally a szélben.
Édes emléért sírdogált vakon,
tétován kancsított később hideg úrbe.
Így teltek órák, napok és hetek,
míg végül formát öltött fény, s az árny,
s az ismert hangok ujjongása közt
a gyermek világra nevetett.

1963

Ö R E G E K
G Ö M Ö R I G Y Ö R G Y

Az öregek, kik az út botlását is félik.
A kövezet hepehupáit. Óvatosan,
félelmetes óvatossággal araszolnak.
Egy percre a forgalom megáll, megdermednek
a síkos testű, düllelt szemű autók.
A két rémült öregot nézi az utca.
Átérték. Az autók falkája nekilődül.

Estére bíborbetűkkel
bélyegzett motelkarámok nyelik be őket.
A járókelők tovább járnak-kelnek.
Az öregek szemében megadó közöny
és szinte állati, mély szomorúság.

Berkeley, 1963

CHERWELL

GÖMÖRI GYÜRGY

A kopár égnek dülő torzonborz árnyú fák
és lombjavesztett fűzek. S ahol Oféliát
sodorta-hordta víz, a hallgatag patak.
A púpos híd alatt sáros hattyúk gubbasztanak.
Télvégi szürke táj. Hanem a bokrok alján
virág derül a tél vélt diadalmán:
még néhány nap, s mint pukkanó petárdák,
kikericsok robbannak majd a réten,
hogy szabadságuk nyilván elkiáltásák.

Oxford, 1962

KÖLTŐI LEVÉL

(***-nek)

EÖRSI ISTVAN

Ne haragudj, hogy hozzád fordulok,
drága barátom! — de rádszorulok
e várban ágyam s könyveim között,
hol a csapokból sűrű köd csöpög,
és körös-körül karnyi vastagon
neoncsövek kígyóznak a falon,
s ha megnyúlt árnyam már köztük lebeg,
görögtűz gyullad bennük gáz helyett.
Itt fordítottam Keats episztoláit,
s most fölkereslek, mert e műfaj csábit,
s nem hagyhatom, én próbált epigon,
ily kísértésben szűzen papirom.

A műfaj megvan — de hol a barát?
Ez nyögve nyeli a maga baját,
enyém már le se csúszna — az pedig
szünet nélkül tenyészti tücskeit,
drága idejét nem lophatom el.
A harmadik, ha szólok, nem felel,
csak felcsúszik a szoknyája kicsit,
s elhallgatok, meglátva combjait.
Igaz, levélben ily veszély nem ér,
de most már pucér lába elkísér,
és szörnyen restellném, ha emiatt
elrontanám szép mondataimat.
A negyedik épp szerelmet temet,
az ötödik meg boldogan szeret,
ha neje ránéz, elpirul remegve,
s e bús lapot beejti a levesbe.
Amaz halott — jobb nem gondolni rá,

ha hozzá fordulnék, ezt mondaná:
„Mit akarsz? — Úgyis jobban te tudod,
te akartad a kompromisszumot!”—
S így válaszolnék: „De ostoba vagy,
még mindig nincs egy megfontolt szavad,
ha nem segítsz, hagyj váramban pihennem,
ne himbálóddz ily gunyorosan bennem...”
Bandinak meg a címét nem tudom,
elindult — aztán eltűnt egy úton,
talán magába szippantotta rég
e fájdalomjaival zsúfolt vidék —

mindennek végére értem tehát,
téged lellek csak, páratlan barát,
hórihorgasan, tömzsin mindig-egy,
ki úrben kúszik, föld alatt libeg,
tar fejű férfi és nagy kontyú nő,
roppant dühös, kenyérre kenhető,
téged lellek csak, szőke-fekete,
ki nem aludtál már három hete,
ki három hete durmolsz, bölcs bolond,
kit nem ismer, kit látogat a gond,
kit szűzen hagy el minden alkalom,
ki szentképeket csensz a piacon,
téged lellek csak, el-nem-érhető,
te milliomos és kéregető,
szemérmes-pucér nagyhangú alak,
ki születésed óta néma vagy.

Csupán azt súgd meg, mit írjak neked?
Az elhallgathatatlan lényeket
sugároznam csak repesve feléd —
mondjuk ezt: „Húsos gombóc az ebéd.”
Vagy elmondanám: kacsalábon forgó
váramban most az élet nem is oly jó,
mert mikroszkopikus lények kirágták
forgandó életterem kacsalábat.
Elmondanám, hogy nyáron a melegben
különös erő zsendül a füvekben,
s ki megtanul legelni, nem hal éhen
még deres októberben sem a réten.
Elmondanám, hogy milyenek a nők:
hogy eszüket vesztik az ágy előtt,
s az ágy után a félelmek miatt,
s az ágyban sem mindig normálisak.
Neked megírnám egyszer, azt hiszem,
amire nem merek gondolni sem,
mert itt e várban füle van a falnak,
és kihallgatják azt is, aki hallgat,
megírnám neked jó részletesen,
hogy kétszer kettő... Nem, mégsem merem,
bírom benned, de túl nehéz teherrel
még barátját se roskassza az ember...

Egy szó mi száz: nekiülök a gépnek,
de előbb te írd, bármily semmisséget,
barátodra ne szánóan tekints,

jelezd ügyesen, hogy van aki nincs,
s én is tudatom, hogy nincs, aki van,
verses levéllel üditem magam,
hogy ne zavarjon helyeden az úr,
s a hét sáncárok sem a vár körül.

T Ű R E L E M

E Ö R S I I S T V A N

Öthetes őszi esőzés,
dohszag homályos hodályban,
redvesen izzó tudóvész,
katonák hasa a sárban,

siralomházban a lámpa,
kendő a halálraitélten,
halálos aktákon spárga,
matató kéz a szemétben,

pocakosodó, sótlan
angyalok gépies álma,
sárga húgyfolt a hóban,
meddő nők közt a bába,

fák alatt gipsz fejű szépség,
madárkosz pötttyözi bőven,
parasztszekéren vészfék,
hólé lukas cipőben,

késre bámuló birka,
kis népek büntetése,
költők koszorús sírja,
minden bölcs mese vége...

... Mint egy fogpasztareklám,
vigyorgok, állig a földben —
hiába dobálsz földet rám,
szerencse fiának jöttem.

K R I T I K A H E L Y E T T

E Ö R S I I S T V A N

Ha a csataterék virágát egy szórakozott tehén bezabálta,
megkezdődik a nemi tevékenység költői átfogalmazása.

Valószínűtlen madarak szédelegnek a seszínű égen,
s haláltojásaikat eldugják a költők divatos fővegében.

TRÓN BESZÉD

ORBÁN OTTÓ

Hervad már koronád, reumás bazalt,
kepleri homlokodról a hódzsungel lerohad
és süllyedő gyönyöröd szeméttelépén
tigris-ronggyal dülja a pofádat a sár;
már tűzvésszel kezében nyargal a széllovas,
már Szalma Herceg eper hajóra száll
s felrobban mint egy édes torpedó
a tavaszi vérrög a jég ütőerében.

Országos csűr, víjogó, üres anyaméh,
a magtalan ég kéményein át
kizúg a kardpengék közé a téli angyal;
gyombirodalma göndör hajzatát
vasfésűjével tépi a barackvitéz,
és kannibál füvek háborújában
ég mint az örök öröm csipkebokra
a csirkeszaros udvar.

Vaskondérban a nádfedeles tenger.

Egy fűzöld gyorsvonalat rohan
a cseresznyefa vérző sínein a napba,
és habzó dézsmát szed a nyár a porfolyóból,
és sárt kóp a tajtékos szerelem,
kómagot őröl az anyaöl malma,
és bibliai kaszák kürtszavára
Jerikó búzája leomlik.

Hervad már koronád, reumás bazalt,
meztelen arcodon az orvhalász idő
drótráncokkal fog döglött halakat,
és rothadás rozsdáján vérző meggyfolyó
savanyú láza zúdul át,
vakító árvízben kongatnak, húsharang,
és magkirály ül törvényt a napon,
kezében kalászos jogar.

Urad vagyok. Országomat egy lóért;
mint a hegyek közt fuldokló folyók,
a halhatatlan gyerek, aki voltam,
kirobban a tavasz mennydörgő kígyói közül
és mezítláb tapos, paradicsomi máglya,
zöld hamudon. Ez már napom dele:
hallom, erdő bikái, tajtékos szukák,
édesen üvöltöztök csontjaimban.

MAKK - MEGYÉBEN

ORBÁN OTTÓ

Makk-megyében jégkakas suhog,
szerelem arcán hamu-himlő:
kő-hercegség sáros táncterén
kormos sarcot von a rózsa-bordély.

Föld füstje, becsvágy parazsa,
cigány tücsköd holdkottából húzza:
„combod verte keményített karton,
jaj a te szoknyád tavaszi mézharang!”

Ősz jön, ősz jön, tündér tartomány
göndör fejét gyalulja penge szél.
O néma szív, irástudatlan vér,
fehér ing lobog az izzadt csillagon!

Szél méhében gerinces gyümölcs,
nap üvegét karcold kőrmös magzat:
oktalan vad, agancsos tüdő,
bőgők életem mohás nyaráért.

S Á R Ü L L Ő

ORBAN OTTO

Tavaszi számlapján lombos mutató,
halandók szíve vérpercet ketyeg;
a napkoronás idő havas csúcsa
izzad örökzöld haragtól.

Remény fillére, vertarany arc,
hús-lepelben magtól égő Lázár,
kémelem, angyalok országa ez?
háborúk rühétől viszkető mennybolt?

Sárüllóm sírköves homlokán
virágok földrengése pusztít,
rétfalak közt dörög a fű-üzem
és szelek szíján napkerék forog.

Szentelt időm! Alvadó rögök közül
kihajt a földből apám termő haja:
arca mása, lángragyás pofám
ragyog az aratókra, mint a nap.

K É Z M Ū V E S - Ó D A

ORBAN OTTO

Görög magány! Vakító nyár
józan építészete. A földből,
a szerelemtől kietlen száj
oszlopsoraiból kitörve
az elemi sóktól
az elevenen falraszegzett csecsemők
hártyás lüktetéséig kibontva
a népdalok pogány okosságát, a keserű nyáron át
felcsapva a versben a híguló édig,
mint a madarak szobrászi röpte a tömör fényözönben!

Kétezer éven átható
kardala a kézműves lélek sisakragyogású
napjainak! a gyilkolás céheiben a béke
göndör gyönyörűségének! —
mint Pheidias aranyarcú istene,
kiemelkedem a világitóudvar
évtizedes szennyéből eléd,
meztelen test, keserű napfény!

A lélek lépteit őrzi még a kő
minden tétova mozdulata,
és más bolondok arcát,
akiket nem ismersz
és nem is ismersz meg soha: vadul világitó
szembogarukat, örült hajzatukat,
és valami olyan lobogást,
hogy csontig megborzong tőle a szellem:
halottak nyarat, örök emlékezést.

De túl ezen józan a táj.
Az Alföld roncsait sodorja
egy lavórnyi tenger: földig hajolva,
mint élete ötven évének
minden hajnalán, mosakszik
a sár szülöttei közül egy;
Hé! — kiabál teli
tüdővel: Hé! Végtelen évek
koporsóvivői: tüdőbeteg jegenyék.

Nyughatatlan az ég. Álmatlan fény vési ki
a hajnaltalan városok
rétegeiből a szerelem geológiáját:
a testszagú láz után
az ajtóban elsietett csókot
és végül a keserűt,
a gyűlöletes végsőt:
Két állati comb süket
temetőjét. Fordulj
akárhova! Egyszerű számítás.

Részeg bizonyossággal csak az ok és okozat
kísértetének bosszúvágya lobog. Mintha
szellemhajat markolna erősen
és a kezére tekergetné
sikongató örömmel és
párzana a kővel meg a kiszámíthatatlan
örökkévalóság papírtemetőivel,
olyan nőtől-nem-kapható
gyönyört üldöz, olyan
kés-élút, láng-meleget.
Majd elmúlik ez.

És lezúdul az ősz gőzölgő záporokkal.
És megtudod, miféle
örök szerelembe estek ők
bevilágítva arcodat: miféle
rémségek örökös szobra lettél te is;

és mivé a sár falánk vénuszdombjai:
hogy nem felejtének sem a végső
csókban, sem a csontlágyító gyönyörben,
sem a végtelen párzás tavaszi szelében:
csak falják a szétlőtt mozdonyokból
rakott eleven Golgotha minden emberi nyelven
sikoltó rekedt sípszavát —
s kiköpnéd még a szádból
keserves létigéidet!

De elmúlik ez is,
a kő pedig megmarad.

SZERELEM

HORGAS BÉLA

1. (FEKETE VÍZRE HAJLÓ)

Összehajló kézfejek
s a tehetetlen térdek vad nyugalma.
Hiszek benned szerelem,
mint férfi hisz a kiolthatatlanban:
esőben, füstben, kőben;
hiszek a szeretőmben,
fekete vízre hajló zöld ág vagyok,
csillognak leveleim.

2. (INGEM AMÍG ELLOBOG)

A földbe teknőt vájtam,
belefeküdtem, vártam:
Nem kellett volna.
Biztatni vékony lábam:
futni halálra váltan,
ingem amíg ellobog,
amíg kopogtathatok.
nem kellett volna?

3. (ÁG UJJA, SZÉL UJJA)

Kicsi vagy, a csuklómban dobogsz,
egy fűszálon is elférnél;
ág ujja,
szél ujja
hajlítgatja derekad —
csak nézlek,
csak nézlek,
csak fordulj meg, nézz rám —
elsötétült odakinn,
dörög az ég alja.

4. (NAGY MADÁR SZÁRNYA)

A tárgyak, az erdők csendben vannak,
nincs más dolgom, csak altatgatlak:
sötét van,
tél van,

dombok nőnek a szakadékban,
átgurulunk s domokon,
így, így,
leborulunk a réteken.
úgy, úgy —
nagy madár szárnya letakar.

5. (FÁKON A KÉREG)

A parkban a fák, a fákon a kéreg,
a pillantásod,
a jelenléted,
a falba vágott sárga ábra,
ablakok, székek koccanása,
kinyújtott láb,
asztal síkja,
arcom, arcodhoz igazítva,
előrehajló melled —
mikor lenn a földben
kis patakocskák
zuhognak, sietnek.

6. (HÁROM NAPJA)

A szél bejön az ablakon,
megáll, a székre térdel.
Már napja így vagyunk.
Szemben a sötéttel.
Én nem tudom, én nem tudom —
én hiszem, hogy föltámad:
szerelmünkhöz a világ
világnak.

N A P, N A P

H O R G A S B É L A

Nap, nap, tavaszi nap,
én is, mint a szél, mint a füst, mint a por,
én is, mint a bokrok közé lezuhant kövek.

Éjszaka harmat, hold és harmat,
éjszaka hosszúkás árnyék, ólomzöld törzsek,
éjszaka árnyék, összezárt,
éjszaka füst, dobogás,
mint a bokrok közé lezuhant kövek.

Én is. Keresztben az ágyon, fejjel a falban,
mocsokban, csöndben, tompa zajban,
csak ujjammal ütve át:
ujjaimon harmat,
hold és harmat, tavaszi dobogás.

Mint a szél, mint a füst, mint a por.
Ólomzöld éjszaka
vékony, csikorgó üvegen.

Könnyű leheletek, felhők.
Gránitlovas ólomzöld árnya: füst, dobogás.

En is. Nap, nap, tavaszi nap,
csikorgó üvegeken csak ujjaimmal ütve át.
Nap, nap, tavaszi nap, mint a füst, mint a por,
mint a bokrok közé lezuhant kövek.

MÁSODIK KONCERT

HORGAS BÉLA

I.

Nincs olyan rost a tehetetlen, halványzöld meggyfalevelekben,
nincs olyan kő a hús-ruhátlan, fenséges hegyek homlokában,
nincs olyan porszem, kvarcsezemecske, iszapba fúrva, temetkezve,
nincs olyan szírom; piros, sárga; ékszer a virág zöld hajában,
nincs olyan gyökér, gyöngöcske csíra, átlátszó füst a csillagokban,

nincs olyan, aki válaszolna,
felelne: nyugodj meg! félelmeidben csöndesedj meg!
nincs olyan!

Zöld ár borítja be a hegyeket,
a súlyos vízben kőalkatrészek úsznak,
de nincs olyan,
pikkelyes nyárfák tárt tenyérrel,
nincs olyan,
szétfoszló rongyok árnya,
nincsen —,

csak a levelek mozognak. Leveleket sodor a víz.
Súrlódnak a homokon, kerülgetik egymást,
peregnek alá: mélyebbre még, mélyebbre még.
Talán szájára vesz egy semmiség?

Talán kiáltott valaki? Levelek, szírom, rostok, porszem?
Kiálthatott a tengerekben.
Panasz ha hullna, hova hullna?
Üveglapokra, tengertúlra?
Tenger: pohárral leborítva.

Levelek.

Csillogó állatpikkelyek.

Buborékok.

Kiröppennek egy hasadékon.

Elmúlnak aztán azok is.
Üvegcserepet, halcsontvázat ringat a víz.

II.

Micsoda seregek gyűlnek ide: sziklatömbök
és fölrepedt szájú árvizek oroszlánkörömmel,
jeges vértben Észak és Dél fürgetegei,
micsoda seregek: földcsuszamlások, dübörgések
kísérik sárga porfelhőben, növényi zivatarban
az öntudatlan hadakat —

vissza!

Rogynak egymásra szétszakadva,
de nincs pihenő: horpadt vértelen, tört körmökön,
növényi, ásványi hulladékon át,

jönnek új hadak, hoznak szörnyű trombitát,
topognak tompa kőlabakon, ülnek könyeregben:

hiába!

Régeit szaporítja, púpozza csak a halál,
nem kíméli, ki ellene lázad,
fűz orrába rozsdás karikákat,
terít rá köpenyt zöld penészből:

szobrok, fekete szobrok vágtatnak örökös esőben,
lovak, kétlábú lovak legelnek vaksi kutak partján,
bokrok, hősüveges bokrok araszolva másznak, mint a hernyó,
hegyek, viselős hegyek zuhannak mocskos tengerekbe,
csontok, fűrészcsontok falják fel a fűrészcsontot!

lázad a kő, de ez a sorsa,

lázad a csont, de ez a sorsa,

bokrok és lovak fuldokolva,

ha mennyországba is, pokolba:

csenevész bokrok, hová másznál,
vaksi kút partján mit csinálnál,
fekete szobor, miért vágtatsz,
viselős hegyek fölhabálnak,
fatrombiták csak túlköljétek:
halál! halál! és: élet! élet!
túlköljétek csak: vissza! vissza!
szakad a föld a csillagokra,
szakad a föld, és nincsen vége,
jön egy ibolya, kék a térde,
dombok makogják: újra! újra!
szakad a föld a csillagokra!

III.

Kerítésajtó nyílik, pántja üveg.

Ki mer belépni rajta?

Kampószög ül a hideg falban.

Csupa hó a föld,

minden csillagnál kisebb: török a csillagok szárnya.

Forgolódik egy sejt a tojáshéj-éjszakában,

szarvaival dörömböl, hangosan ásít.

Főlvetődnek meg leragadnak a kövek szempillái.

Állj! Vigyázz! Mi ez?

Foszforbányák lobogtatják vézna ökleiket,

mágneses hegyek melle mordul hosszan, nehézkesen.

Só és pára. Gőz és kristály.

Zavaros vizen hold-hai úszkál,

mint hóesés, dől az ikra.

Most indul: félve, imbolyogva.

Egy kőhalom mögött föláll,

egy vesszőt vesz a kezébe,

egy jelet ír a falra.

Van háza, vesszeje, hatalma —

lépked.

Hül a föld. Ajtók nyílnak, csukódnak-nyílnak,

üvegpántokról hull a fényes rozsdá:

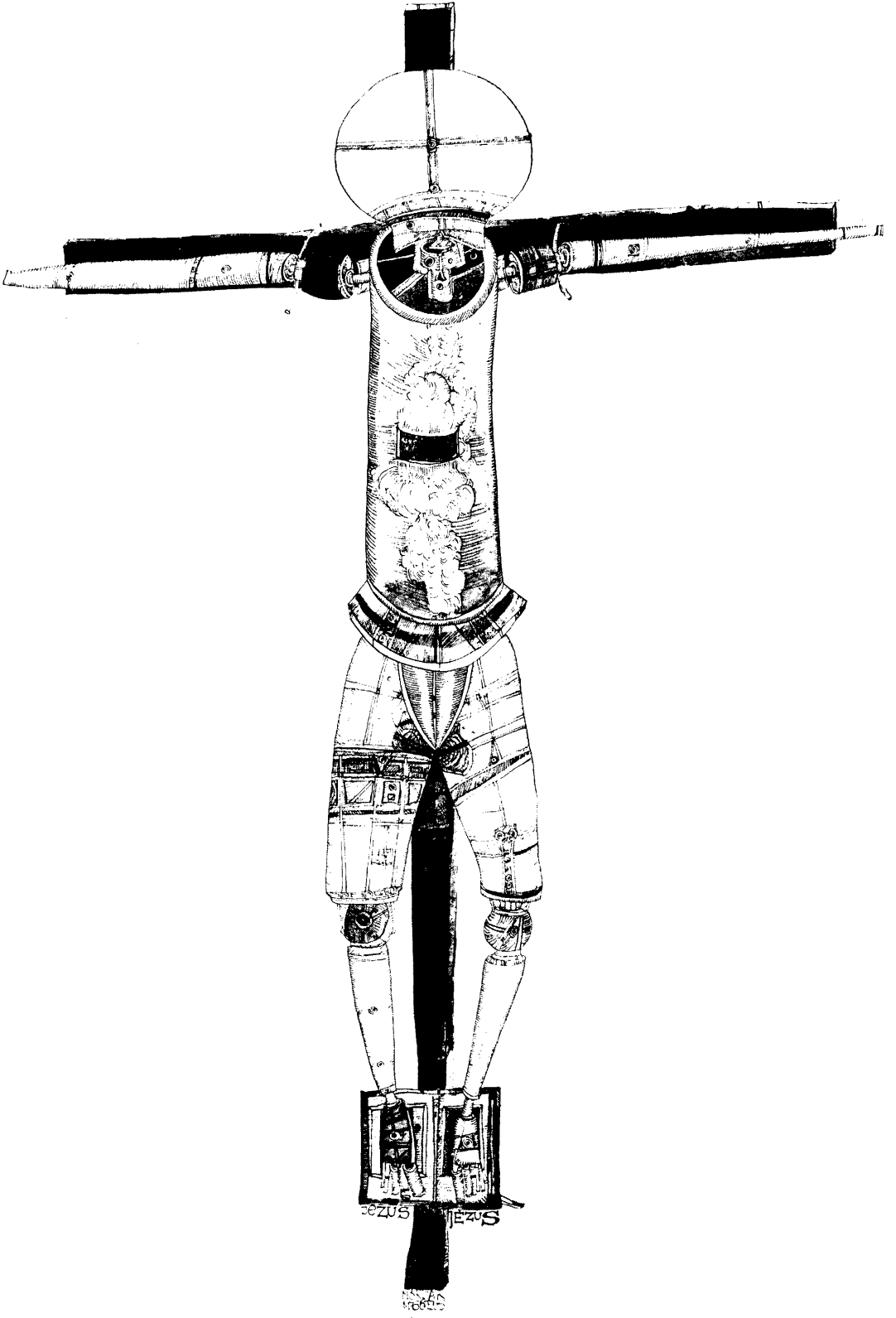
ajtók, ablakok, szájak fölszakadva.

Nem bennszülött, nem európai,

nem fehér, nem fekete —

egy kőhalom mögött föláll,

egy vesszőt vesz kezébe,



egy jelet ír a falra,
összesült égitestek közt indul botladozva,
lépked.
Erőlködik, hogy ide érjen.

IV.

Mert a kövek és csontok öntudatlan láza
egyszer,
mert a rostok, levelek, szirmok, homokszemek kívánczósága
egyszer
a Mindenségen egy hajszálrest ütött,
világból a világ kiszakadt,
és aki egy kőhalom mögött fölállt,
egy vesszőt vett kezébe,
egy jelet írt a falra,
égitestek közt egyet lépett,
hogy a kiszakadt világban ide érjen,
most ide ért,
és magára venni kénytelen
a tekergő út ősi döbbenetét:
világból a világ kiszaladt —
külön föle, de nélküle,
nehezedik a vakmerőre
kettős kör forgása-szédülete:
lépcsők suhognak le a mélybe, vagy mélyebbre még,
lépcsők röpülnek világon túli világba föl,
lépcsők között ki vakmerően egy kőhalom mögött fölállt,
labirint-lépcsők vonzásában most újra tehetetlen,
ha nincs olyan, aki válaszolna halványzöld meggyfalevelekben,
aki mondaná: nyugodj meg! félelmeidben csöndesedj meg!
ha nincs olyan, aki felel
emberi gyötrelmeivel!
S ez sem elég.
Teremhet a kín keserű mérget, mint vad venyigék,
ha terem egyedül,
egyedül: egymaga; egyedül: értelem nélkül,
s e külön világ megtörik,
a másik világra visszatérül — —
nem hiszem!
Ezt válaszolom, ezt felelem.
Szóljatok, szörnyű fatrombiták: én nem hiszem!
Jöjjetek, kopasz sóderhegyek: én nem hiszem!
S nem hiszem, hogy csak én —,
mert én gyöngye vagyok,
én lerogyhatok,
én meghalhatok,
kettős világ patái átléphetnek rajtam,
halálommal is hagyhatnak magamban,
lehetek gyáva, motyogva, nyögve: nem hiszem;
— ez a válasz, s föltámad értem, ellenem!

KERT

TANDORI DEZSŐ

Hogy felszökött a napsütésre
— tüzes vasak alatt — a kert.
Hogy izzott még e füvek éle.
Most mint a füst futkos a földön
a sötétségbe zárt világ.

Nincsen emlék. Lúgos sötét
marja a tárgyak felszínét;
mint a hámozott dió nedve,
beleevődik mindenedbe
ez az árkoló, keserű,
eredendő feketeség.

És futsz és rászakadsz a rácsra,
hogy megvetemedik a tested;
rozsdája arcod tetoválja,
fémes virágok és kereszték —

a pusztulást arcodba zárták:
rázod kerted fekete rácsát.

A SZOBÁK

TANDORI DEZSŐ

Akkor kitolták a bútorokat,
s látszott, milyen göcsörtös volt a padló.
És látszottak a szöghelyek.
Látszott, hogy már üszkösödik
a vaskályha mögött a lyuk.
És végül egy szál meztelen
villanykörte égve maradt,
s most borotvaként kaparja a fény
a borostás falat.

Most, hogy az ég oly ferde lefutású,
mint ágytámlák mögött a faliszőnyeg
kettémetszett mintái, most, hogy a
hegy élén a fák, mint fűrészfogak,
az eget a földtől elharapják —

üres szobákat látok odabent:
mint a végső percek, egymásba nyílanak.
Zúgatja a szél a kéménylyukat,
és a hang is kihül bennem s megáll.

Ahogy az inga akkor itt megállhatott,
és ahogy a kályha kihülhetett:
most értelmetlen vasveret.
És az ég megfeketedett.

És értelmetlen már a rács
keresztje az ablak előtt,
rajta a szétfeszített karokkal
lengő növény indái csak
száraz, barnult, tépett inak.

A villanykörte egyre ég
a levetkőztetett szobában,
és fénye mindent szétfeszít,
a parkettkockák réseit,
mint vallatók a fogakat,
mint a szögek az inakat.

Elfordulok. Megyek a szél
párhuzamos falain át.
Kezemnél, mint nyitot csapok,
süvitenek a fák.

PRELÚDIUM ÉS ÖTSOROS

TANDORI DEZSŐ

Ahogy egy forrás felfakad
a frissen tárt szem sugarára,
s a megnyíló száj e patak
egész medrét felszínre rántja
egy sosemülő mosolyába,
s az idő buborékjait
csengve üti a szívetekhez,
mint a kavicsot — állni egyre,
gyönyörűséggel megkövezve...

Oly végső most e pillanat
Túlélte mégis meghazudtol
Mily kínra áztatod magad
Elmúlásod éle kicsorbul
Tépni fogja a húsodat

EGY TERASZON

TANDORI DEZSŐ

Szórakozottan pörgeted
valamikori poharad.
Halál-utáni napsütés
fonja rá az ujjaidat.

T. S. ELIOT - ÉRME

TANDORI DEZSŐ

Nem hallom vissza már,
tükörzajából egy
hangom se tér meg:
most már csak néz beszédem.

* * *

FEHÉR JÓZSEF ANDRÁS

Füvek között
Ülök a réten
Kőbólrakottan
Égbelátó szívemet
Alámerítem az ősi titokban.

IDŐ

FEHÉR JÓZSEF ANDRÁS

Hét pohár
Kering egy korsó körül
Szerelmi lázban
Elliptikus elmúlásban

A KUKORICA-ISTEN

FEHÉR JÓZSEF ANDRÁS

Morzsol apánk
Mézes apánk
Aranycsövet hord a háta
Kolibri a pupillája

Óröl apánk
Mérges apánk
Ég parázslík zöld ruhája
Tüzes kígyó a csapása

Jövünk apánk
Nehéz bokánk
Emeld föl a napvilágra
Nem hagyunk
El ó botunk

VENUS ANADYOMENÉ

FEHÉR JÓZSEF ANDRÁS

Előbb sötét
Bokája bőrét mutatja

Előbb
Fekete keblét
Rákokkal maratja

Aztán leül a homokpadokra
Öléből pezsegve szökken égnek az ikra

STELLA DEL MARE
FEHÉR JÓZSEF ANDRÁS

Ár a Hold
Apálya ringat
Ár a Hold
Elejt-emel
Jár a mennyek habja ver
Habra hullám íve lankad

Én a Hold
Utóda-papja
Én a Hold
Apály fia
Ő a tenger csillaga
Homlokomra hull a habja